

Éra de două ori în săptămână: Joi și Dominec'a;
Éra când va pretinde importanța materială,
va efi de trei sau de patru ori în săptămână.

Prețului de prenumerațiune

pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ dimetate de anu	4 „ „
„ patrară	2 „ „
pentru România și străintate:	
„ anu întregu	12 fl.
„ dimetate de anu	6 „

ALBINA

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespondinti a nostri, si de adreptulu la Redactiune Stationgasse Nr. 1. unde sunt a se adresă si corespondintiele, ca privescu Redactiunea, administratiunea și expeditiunea; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi: éra cele anonime nu se vor publică.

Pentru anunturi si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetitiile se facu cu pretul acadituta. Pretulu timbrului cate 30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 8 fauru 1871.

Evenimentulu celu mare — este astadi la noi a casa, si ni-lu publică „Wiener Z^a“ de ieri; este dimisiunarea definitiva a Ministeriului Potocky si numirea noului Ministeriu pentru Cislaitania.

Marturisimu că a séra, candu cetiramu telegramele cu numele noilor Miniștri si cu program'a lor, a facutu a supra-ne o impresiune — chiar comica. In primul momentu ni venia se tienu lucrulu de o gluma de carnevalu, — ér subscrierea imperatésca — de unu abusu condemnabilu alu vre-unui glumeti.

Cine — naibe — mai si potea se se astepte la unu conte Carl Sigismund Hohemwarth de presedinte alu noului cabinetu si inca si Ministru de interne! Cine vré poté se aiba nebuni'a d'a si cugeta la unu Dr. Habietnek ca Ministru imperialu de justitia, — la unu Dr. Schäffle, abia de doi ani importatu din Wirtenberga pentru profesur'a de economiã natiunale, astadi Ministru imperiale de comerciũ si industria, — la unu b. Holzgethan ca Ministru de finantie, — la vechiulu consiliariu ministerialu Jiricek ca Ministru imperialu de culte si instructiunea publica, si in fine la ginerariu-majorulu Scholl din statulu majoru, ca Ministru pentru militia!?

Istoriã d'astea lumea s'a dedatu a vedé numai in Romania; si inca dóra nici acolo — tocmai atátu de curtesate.

Er dupa ce ne convinseram că — nu e gluma, prim'a întrebare ce ni puseram — fũ, că ére se fia acést'a cu svatulu, cu scirea macar a contelui Andrásy?

Déca soiamu că este cu scirea si consentiulu escelintiei sale, atunci aveamu unu datu, o proba minunata despre caracterulu seu — patrioticu; de aflamu că este fora scirea — „omnipotentulu“ c. Andrásy, atunci trebuia se pricepem bine, de ce valóre si caracteru este „omnipotenti'a“ Ministeriulu presedinte magiaru.

Astadi, dupa cum incepe a se lamuri lucrulu, avemu temeiu d'a supune a d'ou'a alternativa. „P. Ll.“ ce, pre cum nu se mai póte ascunde, primescu inspiratiuni de a dreptulu de la c. Andrásy, aréta pre facia — nu numai o curiósã surprindere, ci chiar o indignatiune iritata pentru personalulu noului Ministeriu; — acést'a, si motivele aduse pentru acést'a, ne face — se nu ne pronunciamu din capulu loculu contra acestui nou cabinetu imperialu, ci — se luám o pusețiune asteptatória.

Adeverulu vorbindu, nóua — ori cátu de neasteptata ni éra acesta lista de Miniști, si ori cátu de síoda pentru necunosciinti'a persóneloru, numai unu nume ni insufá mare temere si ne'ncredere, numele dlui Jiricek. Pre acestu domnu de multi ani lu cunóscemu de celu mai aprigu contrariu alu autonomiei bisericiei nóstre, si — astadi, candu tocmai este se se realiesdie in Bucovina emanciparea bisericiei ortodosse, nu ni póte fi indiferente că — ce calitate de omu conduce afacerile culteloru in Austria.

Si cu tóte acestea, dupa criticele ce audiramu facendu-se acestui Ministeriu din partea contrariloru nostri de mórte, a dualistiloru magiari si a centralistiloru nemti, par' că ar fi cu potintia se ne impacám, se traimu in buna întelegere cu acestu Ministeriu; déca elu intr'adeveru va fi aceea, de ce contrarii nostri se temu!

Cea mai grea imputatiune ce i se

face acestui Ministeriu este, că presedintele lui ar fi ultramontanu si in generalu toti membrii lui de unu confesionalismu fórté pronunsiatu. — Acestu caracteru astadi, candu natiunalitatiile atacate de pseudoliberal si pseudoconstitutiunali — din tóte partile, cu tóte medilócele, si — *cauta scutire in aliantia cu confesionalismulu*, — nu póte se ne supere.

A d'ou'a grea imputatiune inca dóra si mai grea decâtu cea d'antaiu, (dar ce nu se marturisce,) este — că noulu cabinetu, dupa programulu seu, carele cu emfase provóca la §. 19 alu legiloru fundamentali, ce garantédia tuturoru popóraloru *dreptulu de limba si natiunalitate*, — se pléca spre *federalismu*. Acésta plecare, déca s'ar adeveri ca sincera si seriósã, chiar ni-ar cuceri inimele!

In fine li se imputa nuoiloru Miniștri, că sunt ómeni necunoscuti, fora destula capacitate si esperiintia, si că — nu apartienu cunoscuteloru partite din parlamentu. — Tocmai bine; căci de capacitatiile si genialitatiile parlamentare de pan' acuma — ne ustura sufletulu si — se ne ferésca Ddiu!

Éca — noulu Ministeriu imperalescu, si — éca pusețiunea nóstra facia de elu. — Dlu Jiricek nu va perde din vedere că — in nóu'a sa pusețiune *nu mai lucra pre cont'a altui'a*, cum lucrã — potemu dice, multu pecatiú, ca consiliariu ministeriale; — nu va perde nici aceea din vedere că numerulu *aderintiloru sei este fórté marginitu si că — Miștrii astadi sunt fórté trecatori!*

Asiã se vede că MSa numai incheierea sesiunei delegatiuniloru a asteptat'o pentru a dimisiunã vechiulu si a instalã nuoulu Ministeriu; numai astfelu ni potemu esplicã secretulu ce s'a pazitu cu atát'a rigóre in privinti'a persóneloru si programei.

Delegatiunile si-incheiara siedintiele luni'a trecuta. Evenimintele cele mari europene, ne-au facutu a negrigi rubric'a afaceriloru acestoru corporatiuni, acestui factore de statu; si — vai ce interesante si instructive aparitiuni ni presentara desbaterile din aceste corporatiuni! Timpulu si spaciulu nu ni permitu a ne ocupã cu de ameruntulu de ele; nu ni este insa iertatu a lasã neamintite unele momente caracteristice ce ni reclama tóta atentiunea.

Am spusu la rondulu nostru că — delegatiunea nemtiésca din capulu loculu urmaria scopulu d'a reduce cátu mai multu preliminaratele bugete comune; pre candu d'alta parte delegatiunea magiara le vré votã nu numai, ci inca ar fi mai adausu cáte-va millióne, a nume pentru inarmare.

Intr'unu timpu parea că va se se nasca unu conflictu, si inca periculosu din acésta divergintiã de scopuri, si — multi se temeau că insasi institutiunea delegatiuniloru póte se devina la o proba grea si se duca chiar la o crise.

Acést'a — cu buna chibsuéla s'a evitatu, celu putienu pentru asta data.

Dni nemti, cari doriau a sterge vr'o 20 de millióne, si dni magiari cari voiau se votedie — inca mai multu, in cea din urma día se invoira a reduce in totalu cam cu 14 millióne bugetele comune. Asiã-dara — haru Domnului de susu, domni de diosu ar fi in ordine cu calculi loru, si nu mai remane, decâtu ca — *bietulu poporu se platésca diecile de millióne!*

Mai sunt insa si inca unele altele lucruri in bugetele votate, cari ni dau multu de cugetatu.

Pactulu fundamentalu de la 1867

dispune că spesele militieloru, (la noi a honvédiloru,) numai in timpu de resbelu apartienu la bugetulu comunu, ér in timpu de pace fie-care parte a monarchiei le póta insasi; firesce, căci dloru nenti nu li dá man'a se platésca ei 70 de procente pentru inarmarea si sustienerea honvédiloru, cari in cele din urma totu nu vor fi uneltele scopuriloru nemtiesci. Si ce se vedi. Ungurii staruira si nemtii dupa multa vorba si resistintia — se invoira a votã millióne, precum a nume si pre facia pentru 400 de tunuri si munitiunea necesaria — pe sém'a militieloru.

Acést'a — fora tóta indoiél'a — are se dica ceva; — ce? Dóra se va aretã mai incolo.

Ungurii totu mereu staruiau, ca ostiurile unguresci se se aduca si tiena pre teritoriulu ungurescu; spre realisarea acestui scopu ei erau promti a votã orce spese recerute. Dar in fine scopulu si planulu loru se calificã si primã intr'alta forma si mai batatória la ochi. Se formã unu planu de — asiã-numite „*divisiuni teritoriale*“, care planu sub acésta modestã numire cuprinde o ideia de cea mai mare importantia. Ungari'a si cu tóte partile ei are se se imparta — de ocamdata in *cinci zone* séu teritorie, in fie-care este se se concentre si organizeze — nu cáte o *divisiune*, cum se dice, ci cáte unu corpu de armata, cu arme, cu munitiuni si in generalu cu tóte cele trebuintióse. Astfelu in Ungariã in scurtu timpu s'ar formã si organizã, in cinci grupe, o armata unguresca; cu militiele séu honvédii impreuna, de vr'o 300,000-de feciori, cu tóta armatur'a si tóte provisiunile necesarie, si inca — *pre spesele comune*, 30% adeca din partea Ungariei si 70% din partea Cislaitaniei.

Acést'a de securu, si mai vertosu are se dica ceva!

Nu ni vom bate capulu cu coniecture, — ni vom spune numai atát'a asta data, că intru inceputu dni din delegatiunea nemtiésca erau infuriati de insinuatiunea ce li se facea, ca ei se apróbe acestu planu si se contribue 70 de procente pentru a creã unguiriloru o armata imposante, cum ei insisi de sine nici o data n'ar fi in stare se-si creedie! Dar dupa niscari sioptiri la urechia prin dlu Beust, nemtii — curendu incetara a se opune, si planulu unguiriloru se va realisã.

Nemtii candu opuneau, opuneau pentru cuventulu că — nu póte fi justificabilu ca armat'a unguresca, *tocmai candu este se se separe die de cea austriaca*, se se sporiasca, intariasca, armedie si organizadie pre spesele Cislaitaniei; — dar nóue, ori cátu ne ar — amerintiã legea de pressa, marturisimu că cu totul alte cugete ni-a inspiratu minunat'a mesura. Nóue ni se impare că acést'a este o *pregatire intielepta* pentru unu casu — prevediutu séu temutu de *anesiune a provinciiloru cislaitane catra Germania cea mare*, Germani'a lui Bismark! Este o cautela in favórea — nu atátu a magiariloru, cátu a Dinastiei. — Astfelu sióptele lui Beust au intielesu puternicu si compenitoriu!

Atát'a despre sesiunea si activitatea de două luni a delegatiuniloru. —

Combinatiunile ce se facu pentru implinirea postulu remasu in veduvia dupa dlu b. Eötvös, si paralelu despre implinirea fotoliulu dlui Rainer, la interne, carele, prin definitiv'a retragere a acestuiã din cauza de morbu — inca deveni in vacantia, — n'au nici unu interesu pentru noi, fiindu că la interesele nóstre nime nu se cugeta, aceea in fapta si din principiu,

sunt ignorate; si asiã — ori cine ar fi nu miti ministri, la vr'unu bine n'avemu se ne asteptãmu din parte-le.

Co merita a fi amintitu la acestu locu — este, că cele mai multe voci diaristice se sprima pentru stergerea ministeriulu de culte; si acést'a din două motive mai vertosu: o data, pentru a lasã confesiunile de capulu loru, libere, se se frece si fragmente ele cum vor sci, tienendu-le numai sub control'a politiei de statu, ca pre vri care reuniune privata; a d'ou'a pentru a face economiã, adeca a detrage confesiuniloru ori-ce subventiune din partea statulu.

Ambele motive sunt indreptate in vederatu in contra nóstra. Seclii întregi am fost injugati altoru confesiuni si despoiati prin altii; acum de unu scurtu timpu ne-am eluptatu aceeași pusețiune scutita prin lege, de carea se bucurau pan' aci in cea mai de plina mesura — impilatorii nostri, si — pretindemu de la statu asemenea spriginire din medilócele comune. Acum vinu domni si vo a sterge ori ce dreptu de scutire si d'ajutoriu din partea statulu. Sunt e chiar ca parinti masteri, cari dupa ce au totu favoritu pre ai loru proprii capii si i-au provedintu cu case bune si tóte medilócele necesarie spre a potraii ei de sine, candu prin lege si d'armãri lupte, vinu a-si cere si cei maste dreptulu de asemenea spriginire si ajutoriu, — li dicu acestora că — *nu mai dau nici unora, nici altora nimic'a, ci — ii emancipa pre toti fora descliniere*, facendu-i astfelu pre toti egal. Dar — cine nu vede séu nu pricepe, că intr' acésta egalitate, intr'acestu dreptu, se cuprinde in fapta cea mai mare neegalitate si o nedreptate strigatória la ceriu!

Doiulu pentru repositatu Ministeru Eötvös a devenitu dejã escesivu si absurdu, prin ce memoriã bietulu omu in locu d'a se onorã, se profana. Pre candu nu numai cei de partit'a guvernului, ci si pseudo-opositionalii nostri se 'ntrecu a glorificã pre marele barbatu pan' la indummedieire, pre candu foile acelu ómeni scriu, că repositatu a fost celu mai mare patriotu, celu mai activu si mai intieptu barbatu de statu, a carui fericitória activitate si practica intieptiune este necompensabile, totu intr'acelu timpu, acelesi diãrie, pre cealta pagina descriu miserabil'a politica si administratiune publica de astadi. Asiã-buna óra „Wand.“ din Viena, in nrulu de domineca, dupa ce mai antaiu a cantatu marirea lui Eötvös, totu in acelu numeru mai la vale vine a ni spune cátu de amaru s'a insielatu lumea in acceptariile si sperantiele sale facia de regimulu si politic'a domnitória. „*Ceea-ce ni se presentã*“ — dice elu — „*ca unu paradisu de fericiere, in realitate nu e, decâtu o pustia selbatica!*“

Éca rezultatulu intieptiunei, patriotismulu, activitatei — mariloru barbati ai dloru stepanitori! —

Din amarit'a Francia n'avemu se reportãmu, decâtu — multa confusiune, multu amaru si necasu. Suferintiele natiunei franceze — suut fora numeru si fora margini! Acést'a fia de respunsu aceluor domni, cari sunt plecati a crede că prin capitularea Parisulu ar fi încetatu trebuinti'a d'a mai adunã ajutorie pentru fratii nostri francesi. Multu timpu, multe dieci de ani vor fi de lipsa, pana biét'a Francia se se reculéga — macar numai intr' atát'a, ca se nu-i péra fiii cu miile de frigu si de fóme!

Scirile din Parisu ni descriu cu colori infioratórie lipsele poporatiunei. Sute

de mii stau se péra de fôme, si aprovi-
siunarea merge fôrte incetu, nici cã afla
ea vr'o spriginire din partea nemti-
loru! —

Dlu *Bismark* a incurcatu de minune
pe regimulu provisoru; membrii sei cei
din Paris curendu adusera lucru la unu
conflictu scandalosu si daunosu cu cei
din Bordeaux, anume pentru instructiu-
nea electorale, dar si in generalu pentru
conditiunile capitulatiunei si pentru ar-
mistitiu.

Conflictulu amerintiã dejã tiér'a cu
resbelu civicu, la ce a si contatu dóra
c. *Bismark*; insa *Gambetta*, pre langa
totu foculu geniului si patriotismului
seu, precurmã periculu prin retragerea
sa de la putere. Prin acést'a — s'a facutu
mai probabile pacea, dar mai segura
ingenunchiarea, *umilirea* superbe Fran-
cie. —

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprezentantiloru din 1 febr.

Se deschide la 10 óre de presiedinte
P. *Somssich*. Dupa autenticarea protocolului si
anunciarea mai multoru petitiuni cari se trecu
la comisiunile respective,

Deputatul *G. Stratimiroviciu* interpeleza
pe ministrulu presiedinte: 1). Déca regimulu
ugurescu este contielesu cu politic'a contelui
Boust in privinti'a orientului? — 2). Déca vo-
iesce a ingrigi, ca in privinti'a cestiunei orien-
tale monarchi'a austriaca se urmeze o politica
jerala, prin carea se se deo ajutoriu popora-
ru crestine spre emancipare? — 3.) Déca mi-
strulu presiedinte voiesce a lucrã, ca neutra-
atea, care a sustienut'o densulu cu atãt'a cal-
ra facia cu apusulu se se observe si facia
orientulu? — Se va comunicã Ministrului
siedinte. —

Ministrulu de comunicatiune *St. Gorove*,
urm'a interpelarii deputatului *E. Simonyi*
erne tôte actele despre conventiunile ce exis-
tre guvernulu si societatile cãilor ferate,
ise de Suda si de Tisza.

Interpelantele este deplinu multiamitu. —
Trecendu cas'a la ordinea dilei, se continua
debaterea a supr'a titlului II din bugetulu
ministrului de comerciu. La postulu 4 rubric'a
1. „*pentru academi'a de comerciu din Pesta*,”
ministeriulu preliminarã 15,000 fl. comisiunea
recomanda numai 10,000 fl.

Carlu P. Szatmáry face unu proie tu de
conclusiune, prin care cas'a se 'mpoternicéscã
pe ministeriu a redicã o academiã de comerciu,
in care se se formeze si consuli unguresci; cãci
intre numele consulilor de acum abiã 2, 3
suna unguresce.

Ministrulu *Slávy* este contr'a acestui pro-
iectu, cãci tiér'a n'are bani, nici poteri de instru-
tiune pentru scoli speciale, si dice mai departe,
cã déca pre cutare ilu chiama *Hengstenberg*,
pentru aceea pôte fi tocmã asiã de bunu: Un-
guru casi *Horn* si *Wahrmanu*. (Iaritate.)

La votu proiectulu lui *Szatmáry* se pri-
mesce, precum si sum'a recomandata de co-
misiune. —

La rubric'a 3 „*spesela elaborarii unui*
proiectu de lege pentru montanistica,” cu 1200
fl. se primesce, si asiã pentru titlulu II. se vo-
téza in totalu 39,000 fl.

Urméza titlulu III. „*redicarea ramurilor*
speciale ale economiei rurale.”

In rubric'a 1, pentru agronomi'a si eco-
mi'a de vite, se votéza 35,000 fl.; in rubric'a
2. pentru instructiunea privitória la economi'a
ruralã se ceru 26,000 fl.

L. *Tisza* provóca cas'a a cere de la mi-
nistrulu inca in sesiunea presenta unu proiectu
de lege pentru paduri.

K. *Bobory* dice, cã ar fi bine, ca bunurile
pretiéscã se devina economiei de modelu.

Ministrulu *Slávy* se invoiesce cã propu-
nerea lui L. *Tisza* pre langa óresi cari modifi-
catiuni ce le primesce si L. *Tisza*.

Rubric'a 3 „*naintarea culturai si a nego-
tiului de vinu*.”

Se ceru 400 fl. pentru societatea *Hegyall-
ja* si 2000 fl. pentru caletorii spre a studiã eco-
nomi'a de vinuri in strainatate.

Comisiunea financiara propune a se ster-
ge sum'a din urma.

Al. *Török* e pentru primire.

L. *Tisza*, propunã a se votã numai 1600
fl. pentru tramiteroa a duoi tineri la studiu in
acestu ramu.

Ed. Zsedényi dice cã sunt de ajunsu
48,000, ce se dau pentru 6 individi, ca se cale-
toréscã in strainatate spre scopulu studiiloru.

Em. Ivánka spriginéscã parerea lui L.
Tisza.

Ministrulu *Slávy* se rógã a se votã cele
2000 fl. si a se respinge propunerea lui *Tisza*.

K. *Tisza* e in centr'a votarii acestei
sume. —

La votu propunerea lui L. *Tisza* cade si
sum'a de 2000 fl. se primesce.

Rubric'a „*cultivarea de pomi si gradinari-
tulu*” se primesce in suma de 6000 fl. Aseme-
nea se primesce pentru „*cultivarea albineloru*”
2000 fl.

Titlulu IV. „*Institutiunile de investimentu*
privitória la economi'a ruralã.”

L. *Koriznicz* descrie starea cea trista si
primitiva a agriculturai in Ungaria si dice, cã
pamentulu, care nainte cu câteva dieci de ani
dedea 18—20 de meti, astadi nu da mai multu,

decãtu 10 meti. Face deci urmatorulu proie-
ctu de conclusiune:

„Considerandu, cã partea cea mai mare
a poporului tiér'a nòstre se ocupa cu
agriculturai;

considerandu, cã economi'a ruralã mer-
ge totu dupa cum s'a mostenitu ea din ve-
chime, si cã nu coresponde esperientiloru sci-
entifice mai nóue;

considerandu, cã poporatiunea, ce se
ocupa cu agronomi'a, lasata in voi'a sa, nu se
va lapedã de parerile sale pline de prejudetie;
considerandu, cã prin economi'a de pana
acuma se face tierii dauna de milióne;

considerandu, cã daca economi'a ruralã
va remané totu dupa form'a cea vecheã, rodulu
pamentului din anu in anu va scadé:

Cas'a se decida, ca in tóta tiér'a se se re-
dice pentru poporulu de la tiér'a scoli agrono-
mice teoretice si practice, asiã, incãtu celu pu-
tieniu la 30—40 de mile patrãte se vina o scóla.
(Aplause.)

E. *Simonyi* cere, cã acestu proiectu de
conclusiune se se tiparéscã si se se puna la or-
dinea dilei; ceea ce se si primesce.

Cu acést'a siedinti'a se 'ncehia si se anun-
cia cea urmatoriã pe vineri la 10 óre.

Siedinti'a casei reprezentant. din 3 febr. 1871.

S'a petrecutu cu scirea trista despre re-
pauzarea ministrului de cultu si instructiune,
b. *Jos. Eötvös*. Cas'a a luat conclusu de con-
dolintia, a decisu a luã parte la inmormentare
corporativu, si a-si suspende siedintiele puna
marti in 7 februaru; avendu mane-di sambeta
in 4 a se adunã numai spre a se intielege
a supr'a timpului si modului de participare la
trist'a solenitate.

Siedinti'a casei reprezentantiloru din 4. febr.

S'a decisu, cã toti membrii casei mane-
di, domineca in 5, la 1 óra pan' la 1 1/2 se vor
adunã in sal'a academiiei de sciintie si de acolo
vor merge spre a participã la solenitatea de
inmormentare ce se va tiené in Pesta; ér ma-
di, luni, o deputatiune de 20 de membri va
petrece remasitiile pamentescã ale reposatului
pana la locul de inmormentare in *Ercsén*.

Bodesci (in cot. *Zarandu*.) 10 ian. 1871.

(Ór'a a 11-a.) Ór'a a 11-a asiã credu
cã a sunatu dejã.

Pricepu ór'a pentru de a ne desteptã si
emancipã si noi romanii. Tóte popórale si na-
tiunile lumii civilizate emuléza intru a se per-
fectionare, — intru a se aventã la aceea perfec-
tionare, care inaltia, glorifica si asigura existin-
ti'a si viitorulu unui poporu si unei natiuni.

In midiloculu acestoru misicari, acestoru

emulatiuni a stã cineva cu manile in sinu, in
nepasare, insémna *lasitate*, insémna diumetate
de mórté.

Mirele se aprópia, si fericitu va fi — pre-
carele 'lu va afã priveghiandu prevediutu cu
cele necesari, cu untu de lemnu in cãndele —
pentru intimpinare.

Unu nuoru greu si intunecoau se aredica
pre orizontulu Europei, si balaurulu dintr'en-
sulu amenintia fôrte, fôrte!

Vedeti acelu poporu nobilu, aceea natiune
mare, — poporulu si natiunea franceza, care
nainte de acést'a numai cu câteva luni erã in
culmea fericirii si a gloriei, astadi este ame-
nintia cu nimicire totalã; éca la ce o adusera
sierpii si tradatorii!

Este ór'a a 11-a, si óre avem noi untu
de lemnu in cãndelele nòstre?

Este timpulu, este ór'a suprema, si daca
voimu a mai esiste ca Romani, ca natiune,
atunci nu ni mai este iertatu a stã intru nepa-
sare. Se incepemu la lucru, cãci e mai buna o
fapta, de câtu o suta de vorbe. Se nu mai totu
asteptãmu unii dupa altii; — începã ori si cine,
dar se-i urmãmu cu toti, si daca voimu, potemu
face multu, fôrte multu.

Natiunea romana — de seculi gonita de
sôrte, apesata de vitregimea timpului fũ des-
poiata pana la osu. Si desi sôrtea nòstra s'a
mai imblãnditu incãtva prin aceea cã am inain-
tatu binisioru spiritualminte, pe langa tóte pe-
decile, dar materialminte nu numai n'am inain-
tatu, ci am scãpatatu fôrte multu, si suntemu
amenintia a deveni la sépa de lemnu. Éca
periculu celu mai mare, ce ne amenintia si de
care mai antãiu si seriosu trebus se ne gandimu.

Nu mai sciintia si cultur'a au mantuitu,
mantuescu si vor mantui pe atare poporu séu
natiune, — acestea au asigurat, asiguréza si
vor asigurã existinti'a si viitorulu ori carui
poporu de pe faci'a pamentului; firece cã in
privinti'a nòstra nu pôte fi exceptiune.

Nu mai sciintia si cultura! aceste arme
poternice cum le vom poté avé, daca nu avem
medilóce d'a ni le cascãgi. Candu noi suntemu
chiar in gur'a calicsei, — se mai vorbimu noi
atunci de scóle populare, gimnasii, academiã,
teatru etc. etc. Aceste sunt mai multu decãtu
imposibile. Cãci pana candu ne vom afã in
starea de acum dar pôte si mai rea, pana atunci
tóte ideile, intentiunile si aspiratiunile nòstre
vor fi numai vorbe góle; pana candu nu ni-se
va mai imbunatatã starea nòstra materialã, pana
atunci si spiritualminte remanemu incatusiati;
precum in fapta sentimu si vedemu acést'a. Ce
se facemu dar? Se desperãmu? Se stãmu cu
manile in sinu? Se mai stãmu intru nepasare?
Se acceptãmu dóra de la tempu?? Nu, si de o
suta de ori nu! Este unu medilocu prin care fôrte
usioru ne potemu mantui.

FOISIÓRA.

(In scump'a nòstra Bucovina, fratiloru si coreligi-
onariloru nostri este se li se deschida de multu dorit'a
viétia constitutiunale bisericéscã; pulara
ei mai repede dejã a inceputu. Pre câtu timpu fratii
nostri n'au alu lor propriu organu de publicitate acolo
in tiér'a lor, care se reprezente, in ale carui colóne se
se exprime acea viétia, noi li suntemu ingagiati cu or-
ganulu nostru, carele intru interesulu lor, este — ca
totdeun'a gat'a, a aduce totu sacrificiulu posibilu, —
chiar si in ortografia. — Mai demnu nu se potea inau-
gurã miscarea pre terenulu autonomiei bisericéscã in
Bucovina, decãtu prin catechismulu sinodalita-
tei, alu carui publicare urmédia.)

Langa Suceava, in 20 ian. 1 fauru 1871.

Sfatu cu satenii

despre autonomi'a si congressulu bisericéscu in Bucovina.

Noi Bucovinenii de religiunea ortodoxã
orientalã, vrem „*autonomi'a*” bisericéscã noas-
tre in aceasta tiara. Spre a dobandi aceasta
„*autonomi'a*,” staruim noi prin barbat i in-
crederei noastre, preuti si mireni, acum de
mai mult de 20 de ani in coace; si aceea,
cu feliu de feliu de rugãri la pré inaltele
scarne, iara in timpul din urma, adeca in
van'a trecuta a anului 1870, ne adunãram ca
la 4000 de frati de legea noãtra din aceasta
tiara la Cernãutiu, si hotãrirãmu cu totii si de
nou, ca dupa atãtea incercãri si rugãri zadãr-
nice pentru cascigarea autonomiei bisericéscã
noãtre, acuma cu tot adinsul, si inca si prin o
deputatiune a nume sã cerem de la milostivul
nostru Imperat si de la pré inaltul guvern mi-
nisterial al Austriei incuviintiarea de acea „*au-
tonomi'a*.” — Sã mai repetim dara, ca sã price-
pem si sã scim cu totii si mai bine:
Ce este acea „*autonomi'a*.”

Autonomi'a este ocarmuirea prin sine,

adeca neatarnata de altul strain, fie aceea
persoana, sau si deregatoria. Autonomi'a deci
a bisericéscã noãtre este ocarmuirea si prin sine
singura, neatarnata de óresi care persoana sau
deregatoria strainã, care persoana sau deregato-
ria adeca n'ar fi de legea noãtra si n'ar fi bi-
sericeasca, ci lumeasca. Numai Imperatul cu
guvernulu seu cel ministerial are dreptul de
supraveghiare, si — numai spre acel scop, ca
ocarmuirea de sine nu cumva unde-va se faca
ceva, oaresi-care reu in protiv'a statului si legi-
lor lui; pentru cã Imperatul e totodãta si tu-
torul sau epitropul cel mai mare si mai inalt
peste toate bisericéscã din stat.

Dar sub cuventul „*biserica*,” aice ce
avem sã intielegemu?

Sub cuventul „*biserica*” aice nu se intie-
lege biseric'a facuta din peatra ori din lemn,
de care vedem prin sate si orãsie: ei se intie-
lege comunitatea, sau insocimea tuturor credin-
ciosilor cãti sunt de un'a si aceiasi lege cu noi
in Bucovina, fie ei preuti, calugari, sau mireni.
De aceea deci si dicem, cã autonomi'a bisericéscã
noãtre in Bucovina insemneadã ocarmuirea
tuturor afacerilor si trebuintilor legii noãtre,
prin toti credinciosii nostri, adeca cari-s de o
lege cu noi.

Ai spus cã noi totii, cãti suntem de legea
noãtra ortodoxã-orientalã in Bucovina, avem
dreptul sã ni dirigem trebile noãtre bisericéscã
singuri; dar cum sã poate, ca noi toti sã ne
ocarmuim si sã ne dirigem trebile noãtre bis-
ericéscã, cãci noi suntem vr'o 400,000 de suflete?

Se pôte in modul reprezentativ, adeca
prin deputati alesi de noi, din medilocul legii
noãtre, in carii vom avé in rederea, cã ei ar fi
cu tot sufletul pentru binele legii noãtre si —

a tuturor cãti suntem fii si frati de un'a si aceea-
si credintia ortodoxã-orientalã din Bucovina.
Acei deputati alesi de noi, se vor adunã la un
loc sub presiedinti'a pré sfiãtitului nostru Ar-
chipastoriu, sau a locutiitorului, si sã vor afa-
tul si vor hotãri prin majoritate, adeca mai
marea parte a voturilor, cum sã fia cutare si
cutare treaba a bisericéscã noãtre. —

Cari sunt, me rog, acele trãbi bisericéscã?

Acele sunt de dóue feliiu principale sau
de capetenia. Feliulu antãiu e acel'a, carele
privesce trebile din nauntru ale bisericéscã, adeca
credinti'a cu reguléle ei dogmatice si rituale;
iara feliulu al doilea e acel'a, care privesce inte-
resele cele din afara ale bisericéscã, adeca: tre-
buintiele comunitatii bisericéscã, ca a unei inso-
cimi omenesce. Feliulu d'antãiu il potemu numi
si partea spiritualã sau duhovniceasca a bis-
ericéscã; iara feliulu al doilea il potemu dice: par-
tea lumeasca, economi'a (gospodãri'a) comunita-
tii bisericéscã cu cele ce-i sunt ei de trebuintia
spre a traã dupa noim'a legii sale, si spre binele
si mangãarea sa.

*Si avem noi voia si drept d'a ne pune noi
singuri asemeni lucruri la cale?*

Avem, si aceea din multe temeieri. Mai
antãiu se trage acest drept al legii noãtre inca
diu vechime, decãnd adeca Bucovin'a, tiar'a
noãtra nu erã inca sub schiãtrul Imperatului
Austriei. Si cumcã acest drept al autonomiei
bisericéscã noãtre ni s'a lasat nóã cã sã-l avem
si dupa venirea tierii nòstre sub aceasta impo-
rãtia, niãrata contractul acestei Imperatii,
carele-l facu ea cu Turchi'a, ce erã epitrop'a
Moldovei, si aceasta epitropiã, cãt privesce la
pamentul acest'a al Bucovinei ca fost'a parte a
Moldovei, a cedat'o Imperatiei noãtre de acum.

Dara si dupa aceea, in mai multe renduri
ni-au proclamat Imperati'a acestui stat al Au-
striei si ni-au chezesiuit autonomi'a bisericéscã
noãtre; asiã de pilda: prin constitutiunea im-
perialã din 4 Martie 1849, § 1; prin o *patenta*
imperateasca din 31 Zecemvre 1852; prin
„*diplom'a*” din 30 Optomvre 1860, iara mai
cu seama acuma in tempurile cele mai nóue,
prin *legile fundamentale de stat* din 21 Zecem-
vre 1867, artícul 15, (cu cele lalte articule: 5.
6. 14. 17.) care artícul al 15. suna cam asiã:
„*Fiesce care bisericã recunoscutã in stat, are
dreptul a esericiã, adeca asi implini legea sa,
dupa credintiã-sã, a-si conduce scolile sale, a
stapani si a intrebvintiã fondurile si averile
sãle bisericéscã si scolare dupa trebuinti'a si
dorinti'a ei*.” —

*Si-apoi cum? — pentru toate aceste trebii
sã se otarãscã prin unii si aceiasi deputati?*

Ba nu; trebile feliului antãiu, adeca cele
curat duhovniceci, trebile credintiei, ale orãnd-
duelilor si obiceiurilor ei, au sã se otarãscã
numai prin preuti cu episcopul in frunte, si
acea adunare, acel sobor, se numesce *sinod*
bisericéscã; iara trebile de feliulu al doilea,
ale economiei adeca a comunitatii bisericéscã,
au sã se otarãscã prin deputatii *intregii comu-
nitati*. Si aceasta comunitate bisericéscã se
compune din dóue parti: un'a e partea pre-
utiascã si calugãreasca, sau clericalã; iara
cealalta e partea mireneasca, la carea se nu-
mera proprietarii cei mari, tãrgovetii, invetia-
torii, militarii, rediesii si tieranii; si adunarea
sau soborul, carele e ca sã reguleze si sã orãnd-
duiasca afacerile economiei din comunitatea
noãtra bisericéscã nu-l numim *sinod* ci *Con-
gres bisericéscã*.

Este unu medilocu forte usioru, prin care de odata potemu nainta, prin care dintr'odata ni potemu imbunatati starea materiala si spirituala redicandu de odata totu felulu de scole, academie, teatru etc. etc. Acestu medilocu ni e datu, si numai se-lu punemu in lucrare.

Eca cum. Deca ambii capi ai Bisericeiloru natiunei nostre, ambii metropolitii s'ar pune in capulu lucrului — si ar convoca o adunare generala a Romaniloru in cutare orasiu mai acomodatu, cum e Aradulu ori Sibiuulu. — Acesta adunare ar ave a forma o „banca generala“ de asigurare si creditu. La acesta banca se se depuna tote fundatiunile si capitalele disponibile natiunali si confesionali romanesci, folosindu-se venitul ordinariu alu aceluor capitalu totu spre scopulu de mai nainta; dar inesei capitalele se servesc de imprumutare poporului romanescu, in obligatiuni bine asigurate.

Deca vom lua in consideratiune sum'a tuturor fundatiuniloru si capitalor natiunali si bisericesci de ambe confesiuni, va esi unu capitalu forte mare, acest'a dandu-se pe creditu poporului nostru cu interese moderate, de siguru ar innainta materialmintea bunastarea poporului, caci apoi ar fi scutitu de enormele usurii ce este silitu a le plati astadi strainiloru, candu dupa 100 fl. i se ieu interese anuale de cate 60—80 fl. adeca mai catu e si capitalulu. Unde pote insainta poporulu materialmintea, candu elu — cu agonisela lui plina de truda — abia pote solvi interesele, prin cari strainii se inavutiescu?! In modulu aretatu, scopurile si institutiunile de mai nainta se sustienu, prin ce insaintamu spiritualmintea, er prin imprumutarea capitalor — cu interese moderate — materialmintea. Si vedindu poporulu nostru cumca si de amarit'a lui sorte se mai ingrigesc cinea, vedindu elu cumca astfelu se ajutara materialmintea: atunci — deca i vom dice, se facemu scoli, gimnastie, academi, teatru, etc. etc. buerosu si din tota inim'a va contribui; pentru ca va ave indemnul si va ave de unde contribui.

Se ne intrebamu noi pe noi, pentru ce de banii nostri, de fundatiunile si capitalele romanesci se se folosca strainii cu nesocose interese bagatele? pentru ce se nu ne folosimu noi de ele — in data acum, pana ce avem cu ce le asiguram? Acestu planu realizandu-se, caus'a nostra ar fi salvata. Despre bun'avointia a capilor nostri nu ne indoimu; ei dorasc binele poporului, si dorindu-lu, prin o iniciativa ca cea atinsa si-ar implini un'a dintre cele mai mari si frumoase detoritii si chiamari — si ca Romanii, si ca capi si parinti ai natiunei si bisericeiloru nostre; deci se nu crute nimiculu, ci se se ocupe de interesele publice — mai pre susu de tote! Inaltele calitati, ce posedu ei, ii punu

in stare de a face forte multu; si candu poti face multu bine, de ce se nu faci? Numele si memori'a lor ar fi memoritoria si istoria li-ar pastra un'a din cele mai frumoase pagini.

Dar in fine, deca acesti capi ai natiunei si bisericeiloru nostre nu ar ave vointia a se pune in capulu lucrului, atunci — puna-se ori si cine! Destulu atat'a, ca numai este timpulu de perdutu; caci totu momentulu perdutu in nelucrare ni va causa daune nereparabili.

In acestu modu ar mai fi si alte multe giuritari de imbunatatitu atat materialulu catu si spiritualulu. Numai vointia se avem si tote se potu. Aseptandu parerea publica ni rezervu a mai reveni a supra acestei teme.

Frateriloru Romani! de ori si ce rangulu, stare si caracteru — se ni aducemu a minte mai nainta de tote cumca suntemu Romani, si ca ca Romani avem detoritii d'a servi interesului nemului romanescu; altcum pentru ce traimu noi ca romani in lumea acest'a? Se luamu esemplu de la alte popora. Marea idea a triumfulu natiunei nostre se ne insufletiesca pre toti, se avem toti o singura vointia si unu singuru scopu, salvarea Romanismului. Se ne unimu in ougetu si in simtiri, se danu mana cu mana cei cu inima romana! Se ne veda santulu soro intr'o di de serbatores.*

Nicolau Butariu.

Bocsta-mont, (in Carasiu,) 15/27 1871.

(Semne de progresu imbucuratoriului si de desteptare la poporu; conducere buna si creditioasa.) Adevaratu ca politica si administratiunea de astadi a tarii ni este forte contraria progresului si dezvoltarei natiunale, dar tocmai atat de adevaratu este ca astadi poporulu, in unele parti pana si celu mai d' diosu sente si pricepe lips'a de invetiatura si cultura si — nu se recere de catu se se afle printre elu cate unu barbatu onestu si zelosu, carele se-lu conduce, apoi elu, poporulu nostru, si-da chiar si came-sia din apate pentru scola!

Eclatante esemple ni ilustra in celu mai imbucuratoriulu modu acestu adeveru. Comunitatea nostra din vecini Fizesiu avea numai o scola ce nu ajungea pentru toti copiii cati are; de multu timpulu se vorbia de deschiderea unei a dou'a scole, dar nu se gasia omu carele se — apuce si se impreune poteriile altmintrelea bine dispuse spre acelu scopu. Acum de candu ni

* Dlu autoru, carele atat'a se sbuciuma pentru d'a gasi medilocu de imbunatire a sortii poporului si natiunei, suntemu detori a-i da ascultare si a-i pune ideile naintea onorab. Publicu, macar catu de putienu realizabili ni s'ar imparé ele. Totusi — pana un'a alt'a, noi si Dsule si on. Publicu am recomandat conlucrarea zelosa, energica la infiintarea de fonduri diocesane, cari au aceeasi menitiune si — sunt unu pasu forte eficace spre scopulu si planulu propusu de dlu N. Butariu. R. e. d.

veni de protojude dlu Stef. Antonescu, barbatu cunoscutu de zelulu seu neobositu pentru naintarea si regularea intereselor de cultura a poporului nostru, contielegerea necesaria inte se facu si — a dou'a scola rom. natiunala in Fizesiu este facta!

Totu prin a dsale influentia binefacatoria se imbunatati cum se cade aici la noi salariulu invetiatoriului romanu, si — omului cu sentimente romane curate i ride inim'a candu vede realizandu-se astfelu de progresu in scole.

Asemenea frumosu, imbucuratoriulu si demnu de imitatu esemplu ni dede comunitatea Cacovei, unde — er prin zelulu unui bravu barbatu romanu, adeca a notariului comunulu de acolo, fostu jurassore comitatenu Tim. Miclea in cea mai buna armonia se nvoira laudabilu locnitori a redica din temeiu unu edificiu de scola maretiu, carele se coresponda trebuintii in tota privintia si totu de odata se facea onore comunitatii — nu numai in presinte, ci si in viitoriu.

Prin zelulu deci, prin armonia si incredere imprumutata, pre langa tote pedecile ce ni le punu dusmanii nemului pre langa tota seracfa si simplitatea poporului nostru, in data ce da Ddiu de se gasesce cate unu barbatu onestu si cu energia, mergemu nainta si sporimu. De aci poporulu pote se cunoasca ca — domni de sangele seu totu sunt mai buni de catu cei strainii! Dar si domni nostri, cei ce atat de buerosu se dau unelte strainiloru si se taie in cate partite tote de aci potu se cunoasca, ca celu putienu pre campulu culturi natiunale, in bisericeasi in scola, nu este iertatu se formamu partite, ci toti din tote partile si cu tote poteriile, pre intrecute se lucramu pentru cultura poporului; spre acestu scopu deci pentru redicarea de scoli bune si destule si pentru dotarea cuvenita a invetiatoriloru nostri. P. B.

Temisiora, in 5 tauru 1871.

(Hotiile dloru comitatensi.) in acesta tiara Unguresca, carea se numesc civilisata si crestina, si ar vre se joce rola conducatoria in Orientele Europei, dicemu: hotiile si fora-delegile dloru comitatensi, facia de bietulu poporu de la tiara, nu mai au margini, nu mai cunosc frica de Ddiu si Imperatulu, nici rusine de lume! — Dupa ce plansorile prin ale nostre diarie nici guvernulu, nici opiniunea publica la elementulu domnitoriu nu le considera, bietii omenii nostri si-luara refugia la diaristic'a straina. Asia in nrulu 21 din „N. Temesvarer-Zeitung“, mai multi Secusigieni de ai nostri, ar eta volnicile ce comise protojudele de cercu J. Bogma si cu jurasorulu seu Tuhdes in diu'a de 20 dec. candu cu de sera se infacisiaser. in Secusigiu pentru de a asista la alegerea anti-

stei comunale, si candu in contra espresei dorintie si invederatulu votu alu celor adunati, puse cu sil'a unu jude comunulu ce dupa lege nu este nici candidabilu! Bietii Secusigieni cu dnii de Unguru si cu notariulu lor, unu nemernicu, dar spriginitu de dnii comitatensi din tote poteriile, atat'a au suferitu, in catu nu mai seiu, ce se mai incepa! Nici advocatii de aici, cu carii — numai Ddiu seie, cata potere de bani au cheltuitu, nu mai seiu se li dee svatu. Mai de unadi, venindu vorb'a despre aceste hotii si despre betii omeni ce trebuie se le indure si se li platasca pretiulu, la unu locu publicu, unu advocatu teneru si resolutu dise: Deca odata desconsiderarea dreptului si a leverului in sfera administratiunei publice s'a facutu principu, apoi nu remane de catu: Unii omeni resoluti se se puna si intr'unu reclamu scrisu de insisi se-i injure catu mai spurcatu si pe dnii cei fora de lege, si pre cei ce-i sustienu si chiar pe Ministrii, cari nu se ingrigesc de vatiile poporului. De aci trebuie se urme procesu de pressa, si asi hotiile naintea juratiloru din Pesta, in facia lumei se vor constata si infera. Astfelu Ministri si diet'a nu-si mai potu astupa urechile si — dora si MSA s'ar indura de bietulu poporu se-lu scape din ghiarele aceluor omeni fora sufletu! — (Seraca lume! pana la atat'a se fimu ajunsu noi in ferioctoria Austro-Ungaria! Svatuulu dlui adv. teneru in sa am dice ca elu insni se-lu puna la cercare si deca se va adeveri de rezultatu bunu, — toti lu vor urmari. Red.)

Oradea-mare in ian. 1871.

In nrulu 5 alu „Albini“, intr'o corespundintia din C. Ineu, subsemnata cu J. B. afu nnele atacari fora cale, pre cari nu le potu trece cu vederea.

Se dice acolo, ca protopopulu, eu adeca, facu o pretensiune de 15 cubule da bucate de la bietii orfani ai repositului preotu Z. Bulzanu. Acesta imputatiune eu n'o pricepu; ea nici ca are intiesu. Competitiile parochiale si-au forulu lor.

Despre ceea-ce se amintesc mai de parte in privintia a 230 de vici de bucate ce s'ar cuveni si ar fi a se realiza pre sem'a orfaniloru, dar ce eu asi impedece si asi pretinde, — marturisesc ca n'am nici o seire, n'am nici o pretensiune; — acesta istoria, in catu privesc persoana mea este unu neadeveru.

Dar comitetulu parochialu are o pretensiune a supra masei repositului preotu; s'a fostu facutu a deca o repartitiune de 200 fl. a supra locnitoriloru pentru zidirea casei parochiale; repositulu preotu a incasatu, dar — n'a datu socota; acum comitetulu vine si intreba: cum, prin ce se ne asiguramu? si protopopulu

Noi mireni asi d'ara n'avem la „sinoadele bisericesci“ nici o treaba?

N'avem; si aceea cu tot dreptul, ca-ci cum am dis: „sinoadele“ au se se ocupe numai cu lucruri nauntrice sau curat duhovnicesci ale bisericeii, si n' lucrurile interne ale bisericeii, in lucrurile credintiei, care sunt curat duhovnicesci, numai aceia au treaba cari-s pe acelea pusi si sfintiti prin darul Duhului sfant; si aceia-s: Patriarsii, Metropolitii, Episcopii, protopopii si preotii. Nu asi-e in sa cu „Congresele bisericesci“ care au sa se ingrijasca de cele din afara ale credintiei, cum am dice, cu cele lumesci ale bisericeii, cu economi'a sau gospodaria in comunitatea noastra bisericeasca; cu care economia tocma preotii, episcopii si toate celelalte persoane duhovnicesci nu este ca sa se ocupe, sa-si bata capulu, caci Christos dice: „Imperatia mea nu este din aceasta lume;“ adeca slujb'a preotiei n'are cu lucruri materiale, cu aceste trecatoarie adeca sa se ocupe. Tot asi si Apostolul Pavel dice in a 3. sa episto'a catre Filippeni: „Fiti impreuna urmatori mie; pentru ca multi amblau... al caror Ddiu este pantecele... cele pamentesci ougeta, a no-stra petrecere (civitate) in certuri este.“

Pentru aceea deci, si anume pentru sfintienia darului si pentru evlaviositatea chemarei preutiesci, ei preotii, ca persoane apostolice, nu pot si nu trebuie sa fie abatuti la lucruri profane, lumesci, cu care ca si ntr'o economi'a sunt impreunate multe griji, trudi, ba poate si certa. De pilda in privintia averei bisericesci. Unde este ori si cat de mica avere, acolo este si grija, atingere cu unu si cu altu; si prin atingere si grija sunt si felu de felu de neintie-

legeri, neplaceri si adese ori si corte, care nu se potrivescu cu starea preutiasca. Tot asi e si in privintia patronatelor si arondaroi parochielor, in privintia scoalelor s. a. Cاتا batao de cap, cata truda si cata lupta trebuie spre a pune un'a si alt'a la cale, a direge si a chivernisi cu cutare si cutare treaba. Si aceste toate chivernisiri materiale sau lumesci, nu este, nu se cuvina, cum am dis ca sa fie in apatele preutilor, ca nistor persoane evlavioase — bisericesci. Preutilor, ca unor urmatori numai acelei chemari si slujbe care o avura sfintii Apostoli, asijderea numai cu apostol'a, cu invetiarea adeca a cuventului lui Dumbediu, cu lucrurile credintiei si ale sfintelor taine — li se cuvina sa se trudeasca, sa se ocupe. Iara comunitatea bisericeii, ea trebuie sa se ingrijasc'a pentru cuvenita sustinere a preutilu, bisericeii si scole.

Asia d'ara preutii, adeca persoanele duhovnicesci, cari cum spui, au sa se ocupe numai cu Evangell'a si cele sacramentale, n'au treaba la „Congresele bisericesci“?

Ba au; intr' atat'a incat si preutii, pe langa aceea, ca sunt pastori sufletesci si persoane spirituale, mai sunt si membri (madulari) ai comunitatii, ai trupului veduti al bisericeii; si sf. Apostol Pavel dice: (I. Corint. cap. 12, st. 20.) „Cu adeverat multe madulari sunt, eara un trup.“ Apoi eu v'am spus si vi mai repet aceea ca in bisericea noastra pentru ca ea este ortodoxa ce vra sa dica: adeverata a lui Christos si drept apostoleasca, cum si dicem noi in „Credin“, suntem toti insii madulari si partasi ai comunitatii, ai trupului bisericescu. Nu numai preutii, si au numai mireni, ci toti, pentru ca tot sf. Apostol Pavel dice (Corint. I. cap. 12, st. 23) „sa nu fie desbinare in trup; ci sa

se ingrijasca madularile intro sine unu de altul.“ Preutii la noi mai au apoi, ca barbatu casatoriti, familii in sinul comunitatii bisericesci; au d'ara si ca atari tot dreptul a lua parte deplina la congresele bisericesci. —

Fuind ca cum ni spui despre congresele bisericesci, noi mireni, si adeca noi tianarii, rediesii, tervogetii, militarii si proprietarii mari, numai de congrese si de afacerile congreselor avem sa ne ingrijim: spune-ne dar, me rog, cu ce a nume are sa se ocupe un congres bisericesc?

Congresul bisericesc are sa se ocupe cu acestea:

- 1) Cu autonom'a bisericeii noastre in aceasta tiara facia de ocarmuirea statului si a tarii, facia apoi de celelalte legi din Bucovina; ca nici guvernul statului si al tarii, si nici celelalte legi, precum sunt catolicii, evangelicii, armenii, israelitii s. a. sa n-aiba oaresi care jignire sau strembatatire din partea bisericeii noastre; d'ara noi noi sa nu fim strembatatiti nici intr'o privintia din partea guvernului sau din partea celorlalte confesiuni; a 2) Sa nu se mestice nime, nici omu strainu, nici deregatoria, care nu-e a bisericeii noastre si nu e chiamata prin lege, in ocarmuirea si conducerea parochielor, manastirilor si scoalelor confesionale; — a 3) Sa nu se amestice nime, afara de in sa si ocarmuirea bisericeii noastre in administrarea, stapanirea si intrebuintarea fondurilor, averei adeca a manastirilor, parochielor, scolilor si ale bisericeilor, atat acelei de prin parochii, cat si acelei ce e a intregii eparchii, si care avere eparchiala se numesc „fondul religionariu greco-oriental din Bucovina;“ — a 4) Sa nu se amestice nime afara de noi, cari

suntem de legea noastra, la alegerea ascensorilor consistoriali si a protopopilor si parochielor, chiar a Episcopilor; ca nu — cum poate se intempla pana acum, sa ni dee strainii pre mai-marii duhovnicesci, se ni dee omeni cari adeca li plac lor si li vin lor la socotcala, d'ara nu si noa. Pentru ca scim, ca ce place strainului, nu e tot de-aun'a si pentru noi bun si de folos, ci din contra, strainulu aceea ni da, ce sa-i folosasca lui, iara noa sa ni strice; — a 5) Regularea patronatelor prin parochii; — a 6) Arondarea sau regularea otarelor unei parochii de catra alt'a, cum si unui protopopiat de catra altu; — a 7) Regularea si otarirea leiei anuale a preutilor si tacs'a epitrachilului, ca sa aiba preutii trainu fara grija de toate dilele, si potivitu starii si chemarii lor; — a 8) Regularea si dofigerea leiei invetiatorilor la scolile de legea noastra; — a 9) Otarirea leiei dascaliloru sau cantorilor bisericesci si a ponomarilor; — a 10) Reportul, adeca dreptul ce sa-l aiba preotii si celelalte autoritati bisericesci catra scaunele lumesci si persoanele lor, cum si aceste catra preotii si scaunele bisericesci; — a 11) Reportul, puse-tiunea adeca a eparchii noastre bucovinene facia cu cele lalte parochii, care-s tot de o lege cu noi in tierile Imperatului nostru, si in farsitu — a 12) Carei Metropolitii sa fie eparhia noastra a Bucovinei supusa, sau unde sa avem noi Metropolitulu nostru, mai mare adeca decat Episcopulu, la carele, d'ara ni s'ar face vre-o strembatate de la Episcopia in trebi duhovnicesci, sa ne putem jelui, sa putem face, cum se dice, „recurs“ sau „apelatia.“

(Va urmari.)

ce alt'a potea se respunda de cătu: *din massă* *repositului*; firese, deca de aceea se tienu si cele 230 vici de bucate, apoi si din acelea. Asiă credu că dlu corespundinte pe langa tota filantropia ce-o areta in corespundinta sa, deca era protopopulu intrebatu, nu potea se dea altu svatu.

Cumca ce scrie corespundintele din C. Ineu despre 40 fl. cari dice că i-asi fi primitu eu de la veduv'a repositului spre acoperirea tuturor speselor de ingropatiune si-asi fi retienutu la mine ca plat'a mea, — cumca acest'a e o fabula, si inca calumniōsa pentru mine, se pōte convinge scriitorulu inusi, deca sentiulu de onōre lu va indemnā a cercā adevēru si a se căi pentru peccatu seu. N'am luat si n'am avutu eu a supr'a mea a plat'i spesele inmormentarei; veduv'a in persoana le a patitu; n'am retienutu eu 40 fl. de la veduva, din contra — intrebe dlu corespundinte pe confratii preoti cari au fostu la inmormentare, cum am grigitu eu pe repositulu, cum l'am priveghiatu si inmormentatu din casa mea, necrutandu nici ustenele, nici spese. De vr'o plata — nu sciu ce felu, nici vorba!

Credu că este interesu de onōre a dlui corespundinte, a se convinge, cumca a scriu neadeveru, si inca neadeveru injuriosu pentru mine; deci lu provocu spre acest'a si-i promisut că deca va fi in stare a documentā acusa ce mi-o face, eu voiu plat'i inpatrata acea suma; ēr de nu, atunci dsa se-si cunōsca gresiēl'a si se cēra iertare!

Apelulu ce face dlu corespundinte I. B. catra ven. Consistoriu pentru intrevēnire la alegerea parochiulu in parochia veduvita, facia cu diaspustiunile apriate ale statutulu org. este de priosou, si eu din parte-mi respingiu insinuatunile fora totu temeulu, ca cum eu a-si tinde a elude statutulu organicu.

In fine nu potu a nu-mi esprime rogarea si dorint'a, ca dnii corespundinti se nu abuse die de increderea ce li dā on. Redactiune, ci ce repōrta se repōrte cu deplina consciintia, dupa date positive, ēr nu dupa scorniri si vorbe gōle ce malitiōs'a dedatu a respandī. —

Fassie m. p. protop.

Artsare si Interpelatiune

catra venerab. Consistoriu rom. gr. or. din Caransebeiu.

Precum s'a aretatu in nrulu 55 alu „Albini” de anulu trecut, in comun'a romana Marcovetiu, cottulu Temesulu, protopopiatulu Versietulu, se afla o minoritate disparatoria, de celu multu 20 de suflete Serbi. Acesti'a ou preotulu lor Serbescu V. Ugrin, neodihnitu au lucratu si agitatu — in comuna si in Carlovețiu si Versietiu, ca comunitatea fiindu că e mestecata, se trēca la ierarchia serbēca. Din partea autoritatilor nostre bisericesci inasa — asiă se vede că nu s'a facutu nimic'a spre infrenarea abusurilor, căci, preotulu serbescu, celu susamintitu, au renunciatu d'a mai servi la romani si acumu cu ai sei ambla in ruptulu capulu a corumpe si a cascigā unu numeru si din maioritatea romana pentru anesare catra serbi, si — se latiesce faim'a că in tota diu'a se li sosēca o comisiune pentru a se dechiarā naintea aceli'a si a fi re'ncorporata comun'a.

Aceste inpregiurari, ce neliniesc spi-ritele in celu mai mare gradu, mē indēmna a le aduce a minte si respective la consciintia Ordinariatulu nostru din Caransebeiu si a-i cere deslucire:

1. Deca scie de cele ce se petrecu in acēsta comuna a nōstra, si nu cumva ar fi de lipsa a luā mesurile necesarie spre impedearea agitatiunei daunōse si demoralizatiōne?

2. Őre pōte se fie permisu, ca unu romanu, carele nici nu scia alta limba, amagita si cumperatu de Serbi, se mai pōta avē voia a se dechiarā pentru ierarchia serbēca si astfelu, intr'unu statu de decadere morale a sa, candu atarele ar trebui se fie consideratu ca unu nemernicu ce n'are dreptu d'a dispune de sine, — elu se compromita biserica si natiunea sa?

3. Pentru unu casu, deca intr'adeveru s'ar ivi in comun'a Marcovetiu cutare comisiune, Ven. Consistoriu facut'a ceva dispustiuni, anume că — prin cine si cum se fie ea intempnatu in numele eparchiei romane, si locuitorii romani cum se se compōrte facia de ea, si prin cine se fie ei conduși si aperati?

Dupa faimele sburatōrie — lucrulu impare de cea mai mare urgentia.

Langa Versietiu in fauru n. 1871.

Muciu.

Publicatiune.

(N. 20 A.) Postulu de Notariu la Directiunea asociatiunei nationale aradane pentru cultura poporulu romanu — devenindu vacante, prin acest'a se publica concursu.

Salsriulu impreunatu cu acestu postu este 600 fl. v. a. care se solvesce in tota lun'a anticipative din casa' a asociatiunei.

Doritorii de a ocupā acestu postu, se-si tramita recursele la Directiunea subsemnata pana in finea lunei lui fauru 1871, in care pre langa calificatiunea receruta in genere pentru acestu postu, in specialu vor documentā perfect'a cunōsciintia in vorbire si scriere a limbēi romane.

De la Directiunea asociatiunei romane aradane.

Aradu in 21 dec. 1870.

Josifu Codreanu m. p.
notariu subst.

Ioane Popoviciu Deseanu m. p.

Directore sec.

1-2

Varietati.

(Atentatu.) „Curierulu” de Jassi scrie in nr. seu din 20 ian.: Asēra la 8 ore archimandritulu Climente, de la monastirea Golia, ducendu-se la P. S. S. Mitropolitulu cu o hartia si avendu bresicare conversatiune impreuna, la esire a scosu unu revolveru cu patru, focuri dinbusunariu, descarandu-le tota a supra Mitropolitulu si ranindu-lu in trei locuri, la o mana si la corpu. Indata a mersu unu numerosu publicu la facia loculu, esprimandu-si regretele sale pentru acestu casu nenorocitu si asigurandu pre I. P. S. Sa Mitropolitulu despre adeveratele sale simpatii! Ranele nu sunt pre grave si prin ajutoriula mediciloru credemu că in curendu se vor vindecā. Criminalistulu este datu in man'a justitiei. —

(Declaratiune.) Subsemnatulu, primindu redactiunea noului organu de publicitate „Posta romana”, credeamu că prin acest'a voiu potē suplini o lacuna in diaristica romana, avendu tendint'a de a mai slabī celu put' enu separatismulu condamnabile ce domina de presinte in tōte partile locuite de Romani si care impedeaca adevērat'a nōstra consolidare nationale; — credeamu că se va potē infintiā in capital'a Romaniei unu organu de publicitate, care se represinte cu fidelitate si consciintia interesele tuturor Romaniloru, in curendu inasa a trebuitu se me convingu cu cea mai mare durere, că publiculu romanu anca nu simte necesitatea, sēu celu putienu nu e anca resolutu a sacrificā ceva pentru sustinerea unui asemenea organu; de aceea aducemu la cunōscint'a onorabilulu publicu romanu cum ca „Posta romana” cu No. 8 si-a finitu cursulu victiei sale.

In fine multiamindn diareloru cari au salutat aparintia „Postei romane” totu d'odata le rugamu se iē notitia si despre acēsta declaratiune funebreale. Iulian Grozescu, fostu redactore la „Posta romana. —

(Statisticu despre totu pamentulu.)

Dupa cele mai nōue date, numerulu locuitoriloru de pre tōta facia pamentulu este 1,228 de milliōne; dintre acesti a prōpe diumetate, adēca 525 de milliōne sunt de ras'a mongola, 360 de milliōne sunt de ras'a caucasa, a prōpe 200 de milliōne sunt de ras'a etiopa adēca „negri”, 175 de milliōne sunt de ras'a malaica, si abiā unu bietu millionu mai sunt de ras'a indo-americanu. — Numerulu mortiloru pre unu anu este de 33 de milliōne, astfelu incātu se vine unu mortu pre fie-care minutu-secundu. Computandu verstele in cari moru ōmenii, verste'a mediocra este de 33 ani. Dintre patru nascuti, numai unulu ajunge verstā de 7 ani; dintre una sutu nascuti, numai unulu ajunge la 60 de ani; la 90 de ani numai dintre 500 unulu; ēr la 100 de ani abiā din 100,000 unulu. Tōte nēmurile pamentulu vorbesou 3642 de limbe; numerulu dialectelorū est: necalcalabilu. Numerulu religiuniloru este de 980. —

Pentru nefericitii francesti.

Din Huneadōra prin dlu Georgiu Danila

ni s'a tramisu o suma de 11 fl. v. a. la carea au contribuitu:

Avr. Pecurariu si Petru Boldinu, cāte 2 fl.; G. Danila 1 fl. 20 cr.; Nic. Ciuciu, Sim. Popoviciu, Al. Popoviciu si Stef. Dima, cāte 1 fl.; Nic. Popoviciu 80 cr.; Nic. Dima 50 cr.; S. Dima 30 cr.; Sofia Silagi 20 cr. —

Din Chesintiu prin dlu not. com. Joane Radneantiu ni s'a tramisu o suma de 8 fl. 20 cr. v. a. la care au contribuitu:

Il. Balos, jude 2 fl.; J. Radneantiu, not. Mitru Milli, tutoru, M. Vitomiru, cas. J. Gold, jude, J. Kaufmann, cas. si Andr. Buschmann, cāte 1 fl.; P. Gold, jur. 20 cr. —

Din Chiseteu prin dlu not. com. si adv. Dion. Cadariu ni s'a tramisu o suma de 9 fl. 61 cr. v. a. la carea au contribuitu:

D. Cadariu si G. Berariu, cāte 2 fl.; Mai multi Chiseteeni 1 fl. 61 cr.; Nicod. Cadariu si Tr. Siefertianu, cāte 1 fl.; Tr. Cadariu, caltiun. si Dem. Gherda econ. cāte 50 cr. Tr. Cosariu 20 cr.; Is. Lazaru, G. Miutiu, J. Mateica, A. Popeacu, At. Enesutiu, J. Gherda, Is. Obagi-anu si Is. Siumanu, toti econ. cāte 10 cr. —

Din Curticiu prin R. dnu parochu Moise Bocsianu ni s'a tramisu a patr'a lista cu o suma de 5 fl. 40 cr. v. a. la carea au contribuitu:

Toad. Negru si Il. Morariu, cāte 1 fl.; Elisabeta Kōzményi si Petru Bolboca, cāte 50 cr.; Gav. Giuleanu si Dan. Fauru, cāte 30 cr.; Il. Borsianu, Il. Donu, Nic. Ursu, O. Ursu, M. Ciupuliga, Sim. Moisiu, J. Giuleanu, cāte 20 cr.; Al. Socaciu Toad. Motiu, On. Bolboca, Toad. Lucitia, cāte 10 cr. —

Din comun'a Cebea (cott. Torontalu) prin R. dnu parochu Stef. Chirilescu ni s'a tramisu o suma de 10 fl. v. a. remasa curata dupa detragerea speselorū espeditiunei, la carea au contribuitu:

Andr. Bugariu 1 fl. 50 cr.; Stef. Chirilescu 1 fl.; Trifu Tania 60 cr.; Maria Bugariu, Jotia si Sila Pauloviciu, Is. Purece, Avr. Tania, Iv. Mirga, cāte 40 cr.; Elisabeta Lurini 30 cr.; Jos. Voicu, Nic. Pitris, A. Olariu, C. Olarin, J. Ersejanu, cāte 20 cr.; J. Ersejanu 15; St. Dumitru, Jes. Mustetiu, M. Mustetiu, J. Joscoviciu, Tr. Chirsta, G. Muresianu, T. Craciunu, N. Craciunu, Andr. Wirth, Teod. Tumurjia, T. Craciunu, Jos. Simu, J. Ersejanu, P. Pitris, M. Hirtiu, At. Mustetiu, si Lenca Mustetiu, cāte 10 cr.; Iconia Craciunu 9 cr.; M. Septianu 6 cr.; Nic. Tania, M. Nedeleoviciu, T. Fagarasiu, G. Nica, Nic. Mustetiu, cāte 5 cr.; A. Motoruga si M. Sreico, cāte 4 cr.

Dlu invetiatoriu rom. din Bocsia-mont. J. Marcu ni-a tramisu 2 fl. v. a. si adēca 1 fl. 50 cr. colect'a scolariloru romani, si 50 cr. de la sine. —

Aceste mai susu publicate sume la olalta de 46 fl. 21 cr. v. a. facu cu cea publicata in nr. 8. sum'a totala de 406 fl. 54 cr. v. a.

Redactiunea.

RESPUNSURI.

De trei septemani, din trei parti ni se descrisera intemplari fōrte superatōrie, chier scandalōse din Beiusiu, si inca de la unu locu, de unde mai putienu ne asteptamu la de acelea si de unde mai adēcu trebuie se ne dōra. Pre candu noi stam la cugete că — ce se facemu cu acele descrieri, de a caroru publicare, pentru sant'a cauza, carei servimu, nu potea se fia vorb'a, mai sosira asemeni descrieri si altoru barbati nationali, si — intre cei intimi se tienura consultatiuni seriōse a supr'a lucrulu. Resultatulu fū, că — se ni luāmū inim'a in dinti si se raddāmū!

Au nu vedeti Dvōstre — cāte avemu noi se indurāmū, totu numai pentru sant'a cauza comuna!

Pre alta cale — dōra s'ar potē cascigā remediulu fora se suferē caus'a cea mare. Pricepeti-ne domniloru, si — scusati-ne! —

Tutororu dloru cari reclamara de vr'o 8 zile incōci: Credemu că la speditiunea nriloru 6 si 7 a intrevēnitu neregularitati, dar nrulu 8, si cu aceli'a o multime de restantie s'au speditu sub privigherea nōstra; asemenea se spedesce si acestu alu 9 nru. Deci rugāmū ca scaderile se ni se comunice prin carta postale lamuritu si dnii caroru li lipsescu nri de la inceputulu anululu acestuia, se ni-i insemne epresu, ca se li potemu satisfacē. Asemenea rugāmū, ca ori cine va dori vr'o schimbare in adres'a sa, fiindu adresele numai provisorie, se ni faca curendu cunōscuta acea schimbare, pentru ca s'o potemu considerā la tiparirea definitiva a adreselorū. —

Concursu

Pentru ocuparea postulu d. invetiatoriu in vacant'a statiune din Grosiu, comit. Carasului, protopr. Lipovii, se publica concursu pana in ultim'a februaru a. c. Emolumintele sunt bani gat'a 63 fl.; 15 meti de grāu, 15 de cucurdiu in bōmbe, o maja de lardu, 1/2 de sare, 12 lb. de lumeni, 8 orgii de lemne din cari se incaldiesce si localitatea scolii; 2 lantie de pamentu fenatiu si 2 lantie cam bercoosu; cortelu liberu si unu lantiu de gradina, locu aratoriu. — Doritorii d'a ocupā statiunea acest'a, pana la terminulu aretatu au se-si substērna recur-surile, in intielesulu statutulu organicu comitetulu parochialu, indreptandu actele catra rra. d. protopreaviteru Ioanu Tiaranu in Lipova.

Grosiu la 22 ian. 1871 st. vl

1-3

Comitetulu parochialu.

Concursu

Se escrie pentru statiunea invetiatorēca din Ternova, protopopiatulu Siriei, in cottulu Aradului, pana in 30 ianuariu st. v. a. c. pe langa urmatoriulu salariu anualu.

200 fl. v. a.; 4 cubule de grau; 4 cubule de cucurdiu; 20 maji de fēnu si 12 orgii de lemne, din care este de a se incaldī si scōl'a. —

Doritorii de a ocupā acestu postu invetiatorēscu, recursele lorū adresate Comitetulu parochialu au a le tramite oficiulatu protopreaviterulu in Siria pana la terminulu prefiptu, acele recurse au se fia provediute cu testimoni de preparandia si despre alte invetiaturū pregatitōrie si de calificatiune, si atestatu despre portarea marala.

Ternova in 10 ianuariu 1871.

2-3

Comitetulu parochialu.

Cu scoirea mea:

Nicolau Beldea m. p.
Administr. protop.

Concursu

Pentru vacant'a statiune invetiatorēca din Duudu, protopresv. Siriei (Vilagos) in comit. Aradului, — cu care statiune este incopciatu unu salariu anualu de 120 fl. v. a.; 3 cubule de grāu, 3 cubule de cucurdiu, 12 orgii de lemne, din cari se va incaldī si scōl'a. — 6 jugere pamentu aratoriu, si 2 de fēnatie. Terminulu pana in 6 februaru a. c. —

Doritorii de a ocupā acestu postu, sunt avisati a si tramite recursele instruate in intielesulu statutulu organicu — la oficiulatu protopreaviterulu in Siria, adresate comitetulu parochialu din Duudu, pana la terminulu prefiptu. —

Duudu in 12 ianuariu 1871.

Comitetulu parochialu gr. or.

Cu scoirea mea

2-3

Nicolau Beldea m. p.
Admin. protopr.

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invetiatorēca din comun'a Nemesesti, protopopiatulu gr. or. alu Fagetulu, se escrie concursu pana la 31 ian. 1871 c. v. Emolumintele sunt: 35 fl. v. a., 8 meti de grāu, 14 meti de papusoiu, 50 lb. de lardu, 50 lb. de sare, 10 lb. de lumeni, 8 orgii de lemne, quartiru liberu si 1/3 jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupā acēsta statiune sunt avisati, ca recursele lorū bine instruate si adresate comitetulu parochialu, se le tramite dlui prot. Atanasiu Joanoviciu in Fagetu. — Nemesesti, 10 Ianuariu 1871.

In cōntielegere cu dlu protopopu

2-3

Comitetulu parochialu.

Concursu

Pentru ocuparea postulu invetiatorēscu la scōl'a confessionalu gr. or. romana din comunitatea Checica-Romana in comitatulu Torontalulu, se escrie concursu pana in ultim'a lui fauru a. c. st. nou, cu urmatoriēle emolumintele 200 fl. v. a. in bani gat'a, 20 fl. v. a. pausiale, 50 cubule de grāu, 8 stangeni de paie, 2 stangeni de lemne, 4 lantie de pamentu aratoriu si cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupā acestu postu sunt avisati a-si tramite recursele lorū, instrunte cu documintele recerute, consistoriulu diecesan serbescu in Temisiōra.

Checica-Romana in 13/25 ian. 1871.

3-3

Antisti'a comunala.